

Historiografia i Filosofia Gregues

Codi: 104205

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503702 Ciències de l'Antiguitat	OB	2	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Carmen Sanchez Mañas

Correu electrònic: Carmen.Sanchez.Manas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent extern a la UAB

Laura Lucas

Prerequisits

És recomanable haver cursat prèviament amb aprofitament les dues assignatures de llengua grega de 1er curs del Grau en Ciències de l'Antiguitat: *Elements de llengua grega* i *Textos narratius grecs*, els continguts de les quals es donen per sabuts.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la matèria "Filologia Grega", i és una assignatura obligatòria del segon curs del Grau en Ciències de l'Antiguitat.

Els seus continguts cerquen oferir una iniciació a la prosa grega clàssica mitjançant l'estudi de l'obra de tres autors importants de la primera meitat del segle IV aC.: Xenofont, Plató i Lísias, representants destacats dels tres gèneres principals de la prosa literària d'època clàssica: la historiografia (Xenofont), la filosofia (Plató) i l'oratoria (Lísias).

Així mateix, sobre els textos programats s'aprofundirà en la teoria i la pràctica de la sintaxi grega, entesa en el seu ampli abast (morfosintaxi).

En finalitzar l'assignatura l'alumnat ha de ser capaç de:

- 1) llegir i interpretar correctament passatges dels autors esmentats;
- 2) entendre la matèria de forma integral i ser capaç d'identificar el context en el qual s'inscriuen els textos estudiats;
- 3) valorar l'aportació de les obres estudiades al llegat cultural occidental.

Competències

- Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i comprensió dels textos grecs i llatins.
- Comentar un text literari aplicant-hi coneixements sobre gèneres, mètrica i estilística.
- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de l'arqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar textos escrits en llatí i en grec per conèixer la història i les civilitzacions clàssiques.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els components morfosintàctics d'un text grec, identificant els que són propis d'un gènere literari o d'un dialecte determinat.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
4. Explicar el context de les obres literàries, els personatges i els temes i tòpics que s'han transmès a la tradició posterior.
5. Extreure informació dels textos grecs i llatins sobre aspectes de realia especialment relacionats amb el seu context històric i cultural.
6. Identificar en els textos grecs les característiques d'un determinat gènere literari.
7. Traduir fragments de les obres gregues proposades.

Continguts

En aquesta assignatura es combinarà l'explicació dels continguts de llengua i literatura gregues relatives a les obres i els autors estudiats, amb la realització d'exercicis de lectura, traducció i comentari d'una selecció de passatges que es lliurarà a principis del curs. Aquesta antologia s'adaptarà al nivell de coneixement de la llengua grega dels estudiants. El temari que se seguirà és aquest:

1. Introducció:

- 1.1. La historiografia grega: orígens i autors d'època clàssica. Vida i obra d'Heròdot, Tucídides i Xenofont.
- 1.2. La filosofia: orígens i autors d'època clàssica. Plató i Aristòtil.
- 1.3. L'oratoría grega: orígens i autors d'època clàssica. Vida i obra de Lísias i Demòstenes.

2. Selecció de passatges a traduir de Xenofont, Plató i Lísias (antologia de curs).

3. Estudi de morfosintaxi grega.

- 3.1. L'imperatiu, el subjuntiu i l'optatiu.
- 3.2. Sintaxi de l'oració composta.
- 3.3. Sintaxi modal.

4. Lectura en traducció de:

- *Històries* d'Heròdot (selecció)
- *El Banquet* de Plató.

Metodologia

L'assignatura, eminentment pràctica, s'organitzarà en dos grups en funció dels nivells de coneixement de la llengua grega dels estudiants establerts a primer curs.

La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà en alternar les explicacions teòriques de cadascun dels temes enumerats en l'apartat anterior amb la traducció d'una selecció de passatges dels autors esmentats, d'acord amb el material que es facilitarà als estudiants a principi de curs i que s'adaptarà al nivell de cadascun dels grups.

Pel que fa a les lectures obligatòries, els professors en faran un seguiment mitjançant dues activitats avaluable:

1. Un control de lectura de la selecció de passatges de l'obra *Històries* d'Heròdot.
2. Un control de lectura de *El Simposi* de Plató esmentades que demostrï que l'estudiant l'ha llegit, n'ha comprès els continguts i és capaç de situar-la en el seu context de producció, així com de valorar-ne la importància en el nostre llegat cultural.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició dels continguts teòrics de l'assignatura	10	0,4	4, 5, 6
Realització d'exercicis de traducció	22	0,88	1, 4, 5, 6, 7
Realització d'exercicis gramaticals	13	0,52	1
Tipus: Supervisades			
Resolució d'exercicis de traducció	15	0,6	1, 3, 6, 7
Resolució d'exercicis gramaticals	10	0,4	1, 2, 3, 6, 7
Tipus: Autònomes			
Anàlisi morfosintàctica, traducció i comentari de l'antologia de textos	30	1,2	1, 2
Control de lectura de les lectures obligatòries	10	0,4	2, 3, 4, 5, 6
Estudi de gramàtica i vocabulari	20	0,8	1, 6, 7
Lectura de les obres seleccionades	15,5	0,62	2, 4, 5

Avaluació

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura és continuada i es farà prenent com a referència les activitats d'avaluació que consten en el quadre inferior.

Tenint en compte el caràcter eminentment pràctic d'aquesta assignatura i per tal de fer un aprenentatge gradual dels continguts, és molt important que l'estudiant realitzi i presenti els exercicis, traduccions i activitats diverses proposades a classe en els terminis establerts pels professors.

És requisit imprescindible treure una nota mínima de 3,5 en cadascuna de les activitats d'avaluació per fer la mitjana ponderada de totes les notes que conformen la qualificació final, mitjana que ha d'arribar a 5 per aprovar l'assignatura.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

L'estudiant rebrà la qualificació de *No avaluable* sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Plagi

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Procediment de revisió de les qualificacions

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat del procediment i data de revisió de les qualificacions a l'espai Moodle de l'aula.

Procediment de recuperació

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.

A la recuperació, només es podran presentar els estudiants que tinguin suspès algun examen, control de lectura o activitat sobre Plató amb una nota igual o superior a 3,5, no hagin arribat a 5 en la mitjana ponderada. Només es podrà recuperar, com a màxim, la nota del dos exàmens de textos, un control de lectura i una activitat de Plató.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Control de lectura de l'antologia d'Heròdot	10%	1,5	0,06	3, 4, 5, 6
Control de lectura i activitats de Plató	20%	0	0	2, 3, 4, 5, 6
Examen de traducció i comentari de textos (1er parcial)	25%	1,5	0,06	1, 3, 4, 6, 7
Examen de traducció i comentari de textos (2on parcial)	35%	1,5	0,06	1, 3, 4, 6, 7
Participació a classe	10%	0	0	1, 4, 6, 7

Bibliografia

Bibliografia bàsica

Alberich, Joan; Ros, Montserrat, *La transcripció dels noms propis grecs i llatins*. Barcelona: Enciclopèdia catalana, 1993.

Berenguer Amenós, Jaime, *Gramática griega*, Barcelona: Bosch, 1969 (reeditat diverses vegades).

Bertrand, Joëlle, *La grammaire grecque par l'exemple*, Paris: Ellipses, 1996.

-, *Nouvelle grammaire grecque*, Paris: Ellipses, 2000.

Crespo, Emilio, *Sintaxis del griego clásico*, Madrid: Gredos, 2003.

Easterling, Patricia E.; Knox, Bernard M. W. (eds.), *The Cambridge History of Classical Literature*. Volume 1: Greek Literature; Part 3: Philosophy, History, and Oratory, Cambridge: Cambridge University Press, 1989.

Fernández Galiano, Manuel, *La transcripción castellana de los nombres propios griegos*, Madrid: SEEC, 1969².

-, *Manual práctico de morfología verbal griega*, Madrid: Gredos, 1981².

Lesky, Albin, *Historia de la literatura griega*, Madrid: Gredos 1969.

López Férez, Juan Antonio, *Historia de la literatura griega*, Madrid: Cátedra, 1988.

Shelmerdine, Cynthia W., *Introduction to Greek*, Newport, Mass.: Focus, 2008 (2nd edition).

Van Emde Boas, Evert; Rijksbaron, Albert; Huitink, Luuk; de Bakker, Mathieu, *The Cambridge Grammar of Classical Greek*, Cambridge: Cambridge University Press, 2019.

Lectures

Heròdot, *Històries. Llibres I-III* (trad. Rubén J. Montañés), Barcelona: La Magrana, 2002.

-, *Històries. Llibres IV-VI* (trad. Rubén J. Montañés), Barcelona: La Magrana, 2003.

Heròdot, *Història, llibre I i II*, vol. I-II (trad. Manuel Balasch), Barcelona: Fundació Bernat Metge, 2000-2001.

Heròdot, *Història, llibre III a IX*, vol. III-IX: llibre I (trad. Joaquim Gestí), Barcelona: Fundació Bernat Metge, 2006-2012.

Heròdot, *Historia. Libros I-IX*, 5 vol. (trad. Carlos Schrader), Madrid: Gredos, 1977-1989.

Heròdot, *Historia* (trad. Manuel Balasch), Madrid: Cátedra, 1999.

Plató, *Diàlegs, vol. VI: El convit* (trad. Eulàlia Presas), Barcelona: Fundació Bernat Metge, 1983 [se'n pot trobar una reedició amb pròleg d'Antoni Bosch-Veciana a la col·lecció Bernat Metge Essencials III, Barcelona 2019].

Plató, *El banquet. Fedre* (trad. Joan Leita), Barcelona: Edicions 62, 1997.

Platón, *El banquete* (trad. Fernando García Romero), Madrid: Alianza Editorial, 1989.

Platón, *Diálogos, vol. III: Fedón, Banquete, Fedro* (trad. Carlos García Gual, Marcos Martínez Hernández - el de *Banquete*-, Emilio Lledó), Madrid: Gredos [col. 'Biblioteca Clásica Gredos' 93], 1986.

Plató, *Diàlegs. Defensa de Sòcrates. Critó. Eutífron. Laques* (trad. Joan Crexells), Barcelona: Fundació Bernat Metge, 1931.

Plató, *Apologia de Sòcrates, Critó, Eutífró i Protàgores* (trad. Joan Crexells), Barcelona: Edicions 62, 1999³.

Platón, *Diálogos, vol. I: Apología, Critón, Eutifrón, etc.* (trad. Julio Calonge Ruiz -el de *Apología*-, Emilio Lledó, Carlos García Gual), Madrid: Gredos [col. 'Biblioteca Clásica Gredos' 37], 1981.

Enllaços web

www.liceus.com, projecte "E-excellence" de temes universitaris encastellà: mirar els temes de Morfologia Grega, Sintaxi Grega i Literatura Grega (Xenofont, Plató, Lísias) a la pestanya "Cultura Clásica".

Durant el curs s'afegirà bibliografia complementària específica d'historiografia, filosofia i oratòria.

Programari

En cas necessari (docència en línia o híbrida), Teams.